



Vakok Állami Intézete

1146 Budapest, Hermina út 21.

Telefon/fax: 872-9590

E-mail: titkarsag@vakokintezete.hu

VAKOK ÁLLAMI INTÉZETE FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK NAPPALI ELLÁTÁSA

HÁZIREND

A házirendet
készítette:

Szabóné Berta
Irén
igazgató

Dátum:

.....

A házirendet
jóváhagyta:

.....
...

Dátum:

.....

A dokumentáció kódja	HR NAP
Változat száma	02
File név	NAPPALI_HAZIREND_VEGLEGES.doc
Oldalak száma	18
Mellékletek száma	0
Érvénybelépés ideje	

Az egyes példányok tulajdonosait a szétosztási lista tartalmazza sorszám szerint.

Nyilvántartott példány

Munkapéldány

A példány sorszáma:

Fenntartó: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Felügyeleti szerv: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Ellátási területe: Országos
Székhelye: 1146 Budapest, Hermina út 21.

TARTALOMJEGYZÉK

I. A HÁZIREND CÉLJA, HATÁLYA	4
II. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK	4
III. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELENEK MÓDJA	6
IV. TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELEZETTSÉG	7
V. AZ INTÉZMÉNYEN BELÜL A NAPPALI ELLÁTÁS NYITVATARTÁSA, FOGADÁSI RENDJE, SZOLGÁLTATÁSAI	8
VI. A KAPCSOLATTARTÁS MÓDJA	8
VII. AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSI RENDJÉNEK TOVÁBBI SZABÁLYOZÓI.....	9
VIII. A KÖZÖSSÉGI LÉT EGYÉB SZABÁLYOZÓI	10
IX. A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBEVEVŐK SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEN BELÜLI FOGLALKOZTATÁSA	11
X. TÉRÍTÉSI DÍJ.....	11
XI. AZ INTÉZMÉNY ALAPFELADATÁT MEGHALADÓ SZOLGÁLTATÁSOK.....	12
XII. A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBEVEVŐK JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI.....	14
XIII. A JOGOSULTAK ÉRDEKVÉDELME, AZ ELLÁTOTTJOGI, BETEGJOGI KÉPVISELET	15
XIV. AZ INTÉZMÉNYI JOGVISZONY MEGSZŰNÉSE, MEGSZŰNTETÉSE	16
XV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	17

Tisztelt Ellátottak! Tisztelt Hozzátartozók!

Házirendünkhöz az alábbi helyiségekben és formában biztosítjuk a hozzáférést:

- porta helyiségében (papír alapon),
- a központi hirdetőtáblán (papír alapon),
- a nappali ellátás helyiségében (papír alapon –sík és Braille, CD),
- a hangos pultokon,
- a VÁI közös meghajtóján (csak a munkatársak részére),
- valamint a VÁI honlapján (www.vakokintezete.hu).

I. A HÁZIREND CÉLJA, HATÁLYA

1. A Házirend **célja**, hogy meghatározza a nappali ellátás belső rendjét és tájékoztasson az együttélés alapvető szabályairól. A Házirend megköveteli a közösségi lét általános szabályainak megtartását, az intézményi vagyon védelmét, az ellátottak és a személyzet egymás iránti kölcsönös megbecsülését.
2. A Házirend **hatálya** kiterjed a VÁI-ban a nappali ellátás szolgáltatást igénybevevő valamennyi ellátottra, az intézmény alkalmazottjaira, az intézménynél munkát végző külső szervek dolgozóira, az intézményben tartózkodó/látogató személyekre, az önkéntes tevékenységet végzőkre és az iskolai közösségi szolgálatot teljesítőkre.

II. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

1. A dolgozók szakmai munkájukat a mindenkor hatályos jogszabályoknak, a fenntartói szabályozóknak megfelelően, valamint a VÁI Etikai Kódexe, a Szervezeti és Működési Szabályzat (továbbiakban: SZMSZ), a Házirend, valamint a VÁI-ra vonatkozó minőségirányítási rendszer iránymutatásai és a belső szabályozások alapján kötelesek végezni.
2. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), felhatalmazása alapján a nyilvántartást vezető szervek a nyilvántartásban kezelt adatokat természetes személyazonosító adatok nélkül statisztikai célra felhasználhatják, illetőleg azokból statisztikai célra adatot szolgáltathatnak.
3. Az intézmény valamennyi alkalmazottja titoktartási kötelezettséggel tartozik az ellátottakkal kapcsolatban tudomására jutott adatok tekintetében. Kivételt képeznek a VÁI Etikai Kódexében foglalt esetek.
4. A VÁI munkatársai és ellátottjai kötelesek egymás személyiségi jogainak tiszteletben tartására.
5. Az ellátottak és a segítők kapcsolatának alappillére az emberi méltóság mindenekfelett való tisztelete. A dolgozók szakmai munkájának és az ellátottak együttműködésének szabályait a VÁI *Etikai kódexe* tartalmazza.
6. A VÁI dolgozói és a velük közös háztartásban élő közeli hozzátartozók az ellátottakkal tartási, életjáradéki, öröklési szerződést az ellátás igénybevételének

ideje alatt, és annak megszűnését követő egy éven belül nem köthetnek. A VÁI dolgozói és az ellátottak anyagi és természetbeni juttatást, kölcsönt nem kérhetnek, és nem fogadhatnak el egymástól. A fentiek tekintetében az intézmény Etikai Kódexe is meghatározza a dolgozók magatartási szabályait.

7. Az intézményben az adatkezelésre az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, az Szt., valamint az egészségügyről szóló 1997. évi XLVII. törvény (továbbiakban: Eütv.) egészségügyi adatkezelésre vonatkozó rendelkezései az irányadók.
8. Az intézményi jogviszony ideje alatt a vonatkozó jogszabályok és intézményi szabályzatok szerinti dokumentumok kitöltése minden ellátott számára kötelező.
9. A cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló személyek tekintetében - a mindenkor hatályos - Polgári Törvénykönyv (továbbiakban. Ptk.) rendelkezései az irányadók.
10. A nappali ellátást igénybevevők számára biztosítani kell:
 - a közösségi együttlétre,
 - pihenésre,
 - a személyi tisztálkodásra,
 - személyes ruházat tisztítására,
 - étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására,
 - foglalkoztatás, szabadidős program lebonyolítására szolgáló helyiségeket.
11. Ha az ellátott egészségi állapota indokolja, részére – orvosi javaslatra – a diétás étkezési lehetőséget az intézmény biztosítja.
12. A portaszolgálat munkatársai az ellátottak személyes és az intézményi vagyontárgyak védelme érdekében jogosultak szűrőpróbaszerűen minden dolgozó, vendég, ellátott, és egyéb látogató csomagjába betekinteni.
13. A VÁI megszervezi a munkavégzésre képes ellátottak fejlesztő foglalkoztatását életkoruknak és egészségi állapotuknak megfelelően. A fejlesztő foglalkoztatásra az intézmény Foglalkoztató telephelyén (1146, Budapest, Ida u. 5-7.) kerül sor. A VÁI az ehhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket biztosítja.
14. Az intézményi jogviszonnyal rendelkező ellátottak számára a VÁI folyamatosan biztosítja a kulturális és szabadidős tevékenységekhez való hozzáférés lehetőségét.
15. Az intézmény területén a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvényben, valamint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben foglaltak be nem tartásából eredő jogsértés esetén a jogsértőt terheli a felelősség, így a felmerülő – egészségvédelmi és/vagy fogyasztóvédelmi - bírság megfizetése is.
16. Minden olyan cselekmény, mely Magyarország területén bűncselekménynek minősül (pl.: lopás, zaklatás, súlyos testi sértés stb.) a *Büntető Törvénykönyvben* rögzített büntetést vonja maga után. Az intézmény részéről az intézményi jogviszony megszüntetésének kezdeményezését, illetve a megszüntetését vonhatja maga után, mivel az a XIV. fejezetben részletezettek szerint a Házirend súlyos megsértésének minősül.

17. A VÁI területén alkalmanként oktatási tevékenység folyik, ezért az egyes telephelyeken az oktatáshoz kapcsolódóan hallgatók, képzésben részt vevő személyek jelenhetnek meg; továbbá az intézmény munkatársainak munkáját kiegészítendő, a telephelyek bármelyikén önkéntes munkatársak, társadalmi segítők is munkatevékenységet folytathatnak.
18. A VÁI területén, a folyosókon elektronikus megfigyelőrendszer (kamerarendszer) került elhelyezésére az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme, illetve vagyonvédelem céljából. A használt eszközök és módszerek nem sértik az emberi méltóságot, az adatkezelés során a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően járunk el. A rögzített felvételeket főszabályként 72 óráig tároljuk, a 72 óránál hosszabb ideig történő felvételmegőrzés okát pedig dokumentáltan igazolni tudjuk (pl.: rendőrségi megkeresés). A felvételek visszanezésére vonatkozó jogosultsággal csak a VÁI igazgatója által megbízott munkatárs rendelkezik.
19. A Házirend előírásainak betartatása, a házirendben foglaltakra történő figyelemfelhívás az intézmény valamennyi munkatársának kötelessége.

III. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

1. A nappali ellátás szolgáltatásainak igénybevétele önkéntes, azt az ellátást igénylő, vagy meghatározott esetekben annak törvényes képviselője kérelmezheti.
2. Szociális alapszolgáltatásnak az intézményi jogviszony megszüntetésétől számított három hónapon belüli ismételt kérelmezése esetén az igény elbírálható a korábbi kérelem és mellékletei alapján. Ebben az esetben írásban nyilatkozni kell arról, hogy a korábbi kérelemben foglaltak tekintetében időközben nem következett be változás.
3. A nappali ellátás igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell a 9/1999. (XI.24.) SZCSM rendeletben meghatározott dokumentum(ka)t (pl. fogyatékoság fennállását igazoló dokumentum vagy a fogyatékoság jellege szerinti szakorvosi leletet), szükséges orvosi vizsgálat (pl.: 1 éven belüli negatív tüdőszűrő lelet) meglétét igazolni kell.
4. Az intézménybe történő felvételtől az intézmény igazgatója dönt, aki a kérelem elbírálását követően az ellátás megkezdésének legkorábbi időpontjáról és a személyi térítési díj összegéről írásban értesíti a jogosultat és meghatározott esetekben annak törvényes képviselőjét. Az ellátás megkezdésének időpontjáról a jogosult hozzátartozója is értesül.
5. Fogyatékos személyek intézményébe az ellátottakat csak próbaidővel lehet felvenni. A próbaidő tartama három hónapnál hosszabb nem lehet.
6. Amennyiben az ellátott segítőkutyával érkezik, szükséges a kutyára vonatkozó igazoló dokumentumok (oltási könyv, igazolás a minősítésről) bemutatása. A segítőkutyával rendelkező ellátott a kutya ellátásáért teljes felelősséggel tartozik.
7. Az intézmény igazgatója a szolgáltatás megkezdése előtt a szolgáltatást igénybe vevővel és/vagy annak törvényes képviselőjével írásos *Megállapodást* köt. A *Megállapodás* aláírásával az ellátott vállalja, hogy a vele közösen elkészített, rá vonatkozó, egyéni gondozási tervben (továbbiakban: EGT) szereplő gondozási célok megvalósításában aktívan együttműködik. Az EGT-t a jogviszony kezdetét követő egy hónapon belül a nappali ellátás munkatársai és az ellátott –

meghatározott esetekben törvényes képviselőjével - közösen készítik el a személyes célokra, szükségletekre építve.

IV. TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELEZETTSÉG

1. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell. Az ellátás megkezdésének legkorábbi időpontjáról az igazgató a szolgáltatást igénybevevőt, meghatározott esetekben a törvényes képviselőjét értesíti.
2. A nappali ellátásba való felvételkor az igazgató vagy az általa megbízott személy/nappali ellátás munkatársa a jogosult és meghatározott esetekben annak törvényes képviselője, továbbá a jogosult hozzátartozója számára tájékoztatást ad:
 - a biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről;
 - az intézmény által vezetett nyilvántartásokról;
 - a panaszjoguk gyakorlásának módjáról;
 - az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről;
 - az intézmény házirendjéről;
 - a fizetendő térítési díjról, teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről;
 - a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről;
 - az ellátottjogi/betegjogi képviselő elérési lehetőségeiről.
3. Az ellátott és hozzátartozója – meghatározott esetekben törvényes képviselője - az intézménybe való felvételkor köteles:
 - nyilatkozni a fentiekben meghatározott tájékoztatásban foglalt tudomásulvételéről, tiszteletben tartásáról,
 - a jogszabályok betartása mellett adatokat szolgáltatni az intézményben vezetett nyilvántartásokhoz,
 - nyilatkozni arról, hogy a szociális ellátásra való jogosultság feltételeiben az ellátott, továbbá a közeli hozzátartozója/törvényes képviselője természetes személyazonosító adataiban beállott változásokat haladéktalanul (max. 8 napon belül) közli.
4. A tájékoztatás egyéb rendje:
 - A hangosbemondó a Hermina úti épületben minden nap 8 óra 21 óra között üzemel.
 - Minden rendszeres és rendkívüli esemény, program időpontjáról és módjáról az ellátottak aktuálisan a hangosbemondón keresztül, a faliújságon elhelyezett sík- és Braille írású hirdetésekben, továbbá a hangos pultok útján kapnak értesítést.
 - A VÁI igazgatója előzetes időpont egyeztetés alapján fogadja az ellátottakat, hozzátartozókat, törvényes képviselőket.
 - Az intézményben működő tűzriasztó működésbe lépésekor a portaszolgálat tájékoztatást ad a hangosbemondón keresztül a riasztás jellegéről.

V. AZ INTÉZMÉNYEN BELÜL A NAPPALI ELLÁTÁS NYITVATARTÁSA, FOGADÁSI RENDJE, SZOLGÁLTATÁSAI

1. A nappali ellátás munkanapokon hétfőtől csütörtökig: 8:30 – 15:30 között, pénteken 8:30 – 14:30 között tart nyitva.
2. Aki a VÁI rendjét, nyugalmát veszélyezteti és a Házirendet nem tartja be, az intézménybe való belépése korlátozható. A korlátozásról való rendelkezés az igazgató hatásköre.
3. Ittas állapotú személy intézménybe való belépése megtagadható, a belépés megtagadása a portaszolgálatot teljesítő személy hatásköre.
4. A nappali ellátás szolgáltatásai az alábbiak:
 - étkeztetés (igény szerint meleg élelem biztosítása),
 - készségfejlesztés, szabadidős programok (kulturális és egyéb tevékenységek, intézményen belüli foglalkoztatás) szervezése,
 - tanácsadás (életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése, integrált munkavégzés szervezése, információ a lakhely szerinti szociális szolgáltatások igénybevételéről),
 - esetkezelés (megállapodáson, együttműködésen alapuló, tervezett, közös munka, fókuszálva a szolgáltatást igénybe vevő hétköznapi nehézségeire, hivatalos ügyek intézésének segítése),
 - közösségi fejlesztés (segítségnyújtás speciális önszerveződő csoportok szervezésében, működtetésében, érzékenyítő programok szervezése, bonyolítása),
 - gondozás (szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutásban való segítségnyújtás, aktivitást segítő fizikai tevékenységek, higiénés szükségletek kielégítése),

VI. A KAPCSOLATTARTÁS MÓDJA

1. A kapcsolattartás során mindig be kell tartani az együttélési szabályokat és a Házirend ide vonatkozó szakaszait.
2. A VÁI-ból kitiltott személy nem látogathatja az intézményt. Ennek betartatása a portaszolgálat feladata. Az intézményből kiutasított személyek listája a portaszolgálat munkatársánál van.
3. Az ellátottak az intézményi telefonokat VÁI-s munkatárs jelenlétében, csak ügyintézés céljából használhatják.

VII. AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSI RENDJÉNEK TOVÁBBI SZABÁLYOZÓI

1. Az étkezések rendje, időpontja:

Reggeli és tízórai kiosztása	Munkanapokon: 7 ⁰⁰ - 8 ⁰⁰
Ebéd	Munkanapokon: 11 ⁴⁵ - 14 ⁰⁰

1. A nappali ellátást igénylők a szolgáltatás nyitvatartási idején kívül az ebédet vendégétkezés formájában vehetik igénybe.
2. Az intézmény által készített ételt csak az ebédlőben lehet elfogyasztani, vagy elvitel esetén ételszállításra alkalmas dobozban lehet elvinni az ételt.
3. Diétás étkezés - kivéve a vegetáriánus étrendet - csak orvosi előírás alapján igényelhető. A diétás étkezést az ellátott csak az erre vonatkozó írásos nyilatkozat megtétele mellett utasíthatja vissza. Diétás ételt átadni más ellátottnak nem lehetséges, és csak az előírt diéta fogyasztható.
4. Az intézmény tulajdonát képező tányért, tálcat, poharat és evőeszközt az ebédlőből kivinni tilos. Ez az intézmény dolgozóira, és a szolgáltatást igénybevevőkre egyaránt vonatkozik.
5. Az étkezésből történő ki- és visszairatkozást előzetesen jelezni kell. A hétfői étkezésből történő ki- és visszairatkozást a megelőző hét csütörtök reggel 8 óráig, a többi munkanapon az adott munkanapot megelőző nap 8 óráig kell megtenni.
6. A nappali ellátásból való távolmaradást telefonon, e-mailen vagy szóban be kell jelenteni.

2. **Érték- és vagyonvédelem, érték és vagyonmegőrzés:**

1. Az ellátottak használatára kiadott minden intézményi felszerelés a VÁI leltárát és tulajdonát képezi, amelyek elidegenítése, megrongálása, megsemmisítése kártérítést von maga után.
2. Valamennyi ellátott kötelessége az intézményi tárgyak védelme. Hiba észlelése esetén azt azonnal jelezni kell a nappali ellátás munkatársának.
3. A VÁI tulajdonát képező eszközöket, tárgyakat az intézmény területéről kivinni, vagy személyes célú használatba venni csak igazgatói engedéllyel lehet. Az ellátott az általa okozott és a VÁI tulajdonát képező eszközben keletkezett kárért kártérítési felelősséggel tartozik. A kár tényét a VÁI gondnoka, a kártérítés összegét a gazdasági koordinátor állapítja meg a felmért anyagköltség és a ráfordítandó munkadíj vagy a leltárnyilvántartás alapján.
4. Az ellátottak egymás közötti pénzbeli és egyéb tartozásaiért, kölcsöneikért a VÁI nem vállal felelősséget.
5. További szabályozás a Pénz és Értékkezelési Szabályzatban található, melyről bővebb tájékoztatást a szociális munkatárstól kaphat.

3. Egészségügyi ellátás:

1. Az ellátottak elsősorban a házi orvosukon keresztül részesülnek egészségügyi ellátásban.
2. A nappali ellátást igénybe vevő ellátottak részére sürgős szükség esetén a székhelyen biztosított az egészségügyi szolgáltatás.
3. Az intézmény által nyújtott egészségügyi ellátás körébe tartozik a felvilágosító előadások szervezése, tanácsadás az egészséges életmódról, gyógytorna lehetőségének biztosítása, valamint a mentális gondozás.
4. A nappali ellátás igénybe vételének időtartama alatt, az ellátott akut rosszulléte esetén az orvos megérkezéséig egészségügyi ellátást az intézmény egészségügyi munkatársai biztosítanak.

4. Ruházat tisztítása és javítása:

1. Az intézményi mosodát az ellátottak csak a saját ruházatuk mosatására vehetik igénybe.
2. A szennyes ruhák leadásának ideje minden héten hétfőn van.
3. A mosodába vegyileg tisztítható ruhanemű nem adható le. Különleges eljárást igénylő ruházat mosásáért és tisztításáért a mosoda nem vállal felelősséget.
4. Az ellátottak javítást, kisebb ruha átalakítást (pl.: felhajtást, szűkítést) kérhetnek a varrodától, mely szolgáltatás térítésmentes.

VIII. A KÖZÖSSÉGI LÉT EGYÉB SZABÁLYOZÓI

1. A közösségi lét szabályai megkívánják a közösség tagjaitól az egymás iránti tiszteletet, megértést és segítőkészséget. Ez a szabály mind a VÁI dolgozóira, mind pedig az intézmény ellátottjaira kötelező érvényű.
2. Az ittas állapot látássérültek esetében önmagukra és környezetükre is különösen veszélyeztető tényező.
3. A házirend ittas állapotban történő megsértése a jogviszony megszüntetését vonhatja maga után (lásd megszüntetés esetei XIV. fejezet)
4. Szeszecital a VÁI területére nem hozható be. Amennyiben a VÁI területén szeszecitalt lel fel VÁI-s munkatárs, avagy a portaszolgálat munkatársa, azt jegyzőkönyv felvétele mellett elkobozza és két VÁI-s munkatárs jelenlétében megsemmisítésre kerül.
5. Az alkoholbeteg ellátott kérésére, a gyógyulás érdekében az intézmény segítséget nyújt.
6. A VÁI területén kábítószer használata, birtoklása, illetve az ezekkel való visszaélés tilos.
7. A VÁI-val intézményi jogviszonyban álló ellátott számára tilos a koldulás.

8. Fegyvernek minősülő tárgy a VÁI-ba nem hozható be. Amennyiben a dolgozók az ellátottnál e körbe tartozó tárgyat észlelnek, azt jegyzőkönyv felvétele mellett, haladéktalanul elkobozzák, jelzik közvetlen felettesüknek.
9. Az ellátottak a nappali ellátás szolgáltatásait az alapvető higiéniai szabályokat betartva vehetik igénybe.

IX. A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBEVEVŐK SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEN BELÜLI FOGLALKOZTATÁSA

Az intézményi jogviszonyban álló személy intézményen belüli foglalkoztatása az intézmény szakmai foglalkoztatási programja alapján, az ellátott meglévő képességeire építve, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelően fejlesztő foglalkoztatás keretében biztosítható. Az intézmény által szervezett foglalkoztatásból származó bevétel felhasználásra vonatkozó előírásokat a szakmai foglalkoztatási program tartalmazza.

X. TÉRÍTÉSI DÍJ

1. A mindenkori intézményi térítési díj összegét a fenntartó határozza meg.
2. A személyi térítési díjat az igazgató a mindenkor hatályos jogszabályi előírások alapján határozza meg. A szolgáltatások étkezéssel vagy étkezés nélkül vehetők igénybe.
3. A személyi térítési díj meghatározásához szükséges a jövedelemigazolások bemutatása, amelyek hiányában az ellátott megállapodásban vállalja az intézményi térítési díj megfizetését. Változás esetén 8 napon belül a szolgáltatást igénybe vevő köteles bemutatni a jövedelemigazolásokat.
4. A személyi térítési díjat a jogviszony létesítésének napjától havonként, a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell befizetni.
5. Az igazgató negyedévenként tájékoztatást ad a fenntartónak a nyilvántartott díjhátralékokról.
6. A személyi térítési díjhátralék behajtása a következők szerint történik:

A fenntartó a gyors és hatékony igényérvényesítés érdekében, a 29/1993.(II.17.) Kormányrendelet 31. § (3) bekezdésében foglalt, a felmerült díjtartozás peren kívül és peres eljárás keretében történő érvényesítésével és behajtásával kapcsolatos feladatok ellátását a VÁI hatáskörébe utalta. Amennyiben az igazgató a kötelezett fizetési mulasztását állapítja meg, 15 napos határidő kitűzésével írásban felhívja a kötelezett figyelmét az elmaradt térítési díj befizetésére.
7. Részletfizetési megállapodás kötése esetén a felek megállapodnak, hogy amennyiben a fizetésre kötelezett (adós) a megjelölt határidőig nem fizeti meg a díjtartozást, a VÁI igazgatója (jogosult) a határidő leteltét követően - az adós költségére -, nem peres eljárás keretében, soron kívül, fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet nyújt be a hatáskörrel rendelkező közjegyzőhöz.
8. Az intézményi jogviszony megszüntethető, ha hat hónapon át folyamatosan térítési díj-tartozás áll fenn, és az a hatodik hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési

díj összegét meghaladja, és a kötelezett vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését.

XI. AZ INTÉZMÉNY ALAPFELADATÁT MEGHALADÓ SZOLGÁLTATÁSOK

1. Egészségügyi szolgáltatások

1. Szakorvosi ellátás

Igénybe vehető szakorvosi ellátások: a mindenkori működési engedélyben rögzítettek szerint

Igénybe vehető: minden ellátott számára

Igénybevétel módja: általános orvosi javaslatra vagy egyéni jelentkezés alapján

Igénybevétel formája: térítésmentes szolgáltatás

2. *Prevenációs jellegű szűrővizsgálatok* (pl.: osteoporosis, koleszterin stb.)

Igénybe vehető: minden ellátott számára egyéni vagy csoportos formában

Szűrővizsgálatok elvégzésének módja: orvosi előírásra vagy egyéni jelentkezés alapján

Igénybevétel időpontja: egyeztetés szerint, illetve évente

Igénybevétel formája: térítésmentes szolgáltatás

3. *Fizioterápiás kezelések*

Igénybe vehető: minden ellátott számára

Igénybevétel módja: szakorvosi előírás alapján

Működési rend: mozgásterapeuta által végzett kezelés

Kezelés ideje: mozgásterapeutával történt időpont egyeztetés alapján

Igénybevétel formája: térítésmentes szolgáltatás

4. *Mozgásterápiás foglalkozások*

Igénybe vehető: minden ellátott számára csoportos formában

Igénybevétel módja: állapottól függően orvosi javaslat alapján

Működési rend: mozgásterapeuta irányításával végezhető

Foglalkozási rend: mozgásterapeutával történt egyeztetés alapján, órarend szerint

Igénybevétel formája: térítésmentes szolgáltatás

5. *Kondicionáló terem szauna és sószoza használata*

Igénybe vehető: orvosi engedély alapján. A kondicionáló terem használatához orvosi és szemészeti engedély együttesen szükséges.

Igénybevétel módja: állapottól függően egyéni jelentkezés orvosi javaslat alapján, szigorúan betartva a helyiségekben kifüggesztett használati előírásokat

Működési rend: mozgásterapeuta felügyeletével végezhető

Igénybevétel formája: az intézmény ellátottjai számára térítésmentesen,

2. Személyes szolgáltatások:

1. *Hangosbemondó*

Célja: az ellátottak informálása közvetlenül a közösségi helyiségben. Tájékoztat a programokról, az időjárási és útviszonyokról, ismerteti a napi étlapot, továbbá az

aktualitásokat.

Működési rendje: napi 1 alkalom

Igénybevétel formája: térítésmentes szolgáltatás

2. Hangos pult használata

Igénybevétel: minden ellátott és látogató számára

Igénybevétel módja: a tájékoztató szerint.

Igénybevétel ideje: folyamatosan.

Igénybevétel formája: térítésmentes szolgáltatás

3. Wifi szolgáltatás

Igénybevétel: minden ellátott számára

Igénybevétel módja: megbízott munkatárs segítségével, jelszó megadásával

Igénybevétel ideje: folyamatosan.

Igénybevétel formája: térítésmentes szolgáltatás

4. Kegyeleti emlékhely (Hungária krt.)

Igénybe vehető: az emlékhely felkeresése minden ellátott számára igény szerint biztosított.

Célja: a nehezen mozgó ellátottak számára, halottaikról való emlékezés lehetőségének biztosítása.

3. Szabadidős-kulturális szolgáltatások:

1. Kirándulások, rendezvények

Igénybe vehető: minden ellátott számára

Igénybevétel módja: meghirdetés alapján, jelentkezési sorrend figyelembe vételével, az intézmény orvosának egyetértésével.

Igénybevétel formája: az intézmény által szervezett programok vagy ingyenesek, vagy tartalmaznak önköltséget is.

Az ellátottak által szervezett rendezvények, kirándulások esetén a költségeket teljesen vagy részben az intézmény ellátottjai vállalják.

A szolgáltatásokat nem intézményi ellátott saját felelősségére, kapacitás függvényében 100 %-os térítés díj - melyre az önköltségszámítási szabályzat/igazgatói utasítás rendelkezései irányadóak - ellenében veheti igénybe.

4. Egyéb szolgáltatások:

1. Fodrászat és pedikűr

Igénybe vehető: minden ellátott számára

Igénybevétel módja: előzetes bejelentés alapján

Működés rendje: külső szakember által nyújtott szolgáltatás

Igénybevétel formája: a szolgáltatónak fizetendő díj ellenében, mely díjazás a faliújságon kifüggesztésre kerül.

2. Vendégszoba használata (Hermína út, Hungária körút és tatai telephely)

Igénybe vehető: elsősorban az ellátottak hozzátartozói számára, szabad kapacitás esetén az intézményi jogviszonnyal nem rendelkező személy számára.

Igénybevétel módja: titkárságon történő előzetes egyeztetéssel, igazgatói

engedéllyel.

Igénybevétel formája: a vonatkozó munkautasítás rendelkezései alapján a meghatározott összegű térítési díj ellenében, amelyet az igénybe vevőnek a vendégszoba használatba vétele előtt szükséges rendeznie.

A vendégszoba használatának díját munkanapokon a pénztárban kell rendezni, hétvégén vagy az általános munkarenden túl érkező vendég esetében a vendégszoba térítési díját a műszakvezető ápolónál, nyugta ellenében előre kell megfizetni.

A VÁI által biztosított vendégszoba berendezési és felszerelési tárgyaiért a vendég teljes anyagi felelősséggel tartozik.

3. Vendégétkeztetés

Igénybe vehető: más intézmények dolgozói, saját dolgozók, az intézményben gyakorlati idejüket töltő személyek, látogatók, vendégek számára.

Igénybevétel módja: ételmezésvezetővel történő egyeztetés alapján, étkezési időben a VÁI ebédlőjében, vagy ételhordós elvitel formájában.

Igénybevétel formája: a vonatkozó igazgatói utasítás rendelkezései alapján a meghatározott összegű térítési díj ellenében, amelyet az intézmény pénztárában előre kell fizetni.

XII. A SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBEVEVŐK JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI

1. Az ellátottnak – többek között - joga van

- az intézmény által biztosított lehetőségek, szolgáltatások igénybevételére,
- az intézmény által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos információkhoz való hozzáférésre,
- az önrendelkezésre,
- a szélesebb körű és intenzív kapcsolatrendszer kialakítására,
- a „Semmit rólunk, nélkülünk” elv érvényesülésére a mindennapi gyakorlatban,
- az érdekérvényesítésre,
- a szabad vallásgyakorlásra.

2. Panaszgyakorlás módja

A szolgáltatást igénybe vevő panasszal fordulhat az intézmény igazgatójához, az ellátottjogi, betegjogi képviselőhöz, amennyiben az intézmény a Megállapodásban vállalt kötelezettségét nem teljesíti, azaz, ha:

- jogai sérülnek,
- az intézmény dolgozói szakmai titoktartási és vagyoni védelmi kötelezettségeiket megszegik,
- az ellátottnak az ellátást érintő kifogásai vannak.

Az intézmény igazgatójához érkezett panasz kivizsgálásra kerül. Az intézmény igazgatója tizenöt napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Továbbá tájékoztatást ad a további jogorvoslati lehetőségekről. Amennyiben a szolgáltatást igénybe vevő személy a panasszal kapcsolatos igazgatói intézkedést vitatja – határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel -, akkor az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat jogorvoslatért.

3. Az ellátottak kötelesek

1. A velük közösen kialakított EGT-ben foglalt tevékenységekben, gondozási eljárásokban részt venni. AZ EGT-ben foglaltak megváltoztatására szükség szerint, illetve a felülvizsgálatok alkalmával nyílik mód.
2. A Házirendben leírt szabályokat, intézményi-, működési utasításokat betartani. Amennyiben az intézmény valamely ellátottja vagy dolgozója a fentiek megsértését észleli, joga és kötelessége, hogy felszólítsa a szabályszegőt a szabályoktól, normáktól való eltérő viselkedés, magatartás beszüntetésére. Amennyiben ez nem elegendő, értesítenie kell a VÁI vezetőit, dolgozóit.
3. A VÁI szolgáltatásainak igénybe vevője köteles a személyi térítési díjat megfizetni. A Megállapodás tartalmazza a díjfizetés módját, a fizetés elmaradását követő eljárásrendet.
4. Az ellátott köteles 8 napon belül a személyi és jövedelmi adatainak változását bejelenteni a nappali ellátás munkatársának.

XIII. A JOGOSULTAK ÉRDEKVÉDELME, AZ ELLÁTOTTJOGI, BETEGJOGI KÉPVISELET

1. Ellátottjogi, betegjogi képviselő

Az ellátottjogi és betegjogi képviselői feladatokat, teendőket ellátók neve, elérhetősége és fogadóórájuk időpontja sík és Braille írásban minden telephely faliújságján ki van függesztve.

1. Az ellátottjogi képviselő:

- az intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve a szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában,
- segítséget nyújt az ellátással kapcsolatos kérdések, problémák megoldásában, szükség esetén közreműködik az intézmény és a szolgáltatást igénybe vevő között kialakult konfliktus megoldásában,
- észrevételt tehet az intézményben folytatott gondozási munkára vonatkozóan az intézmény vezetőjénél,
- segít a szolgáltatást igénybe vevőnek, törvényes képviselőjének panasza megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását az intézmény vezetőjénél és a fenntartónál, segítséget nyújt a hatóságokhoz benyújtandó kérelmek, beadványok megfogalmazásában.

2. *A betegjogi képviselő:*

- segíti a beteget az egészségügyi dokumentációhoz való hozzájutásban, azzal kapcsolatos megjegyzések, kérdések feltevésében,
- segít a betegnek panaszja megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását,
- a beteg írásbeli meghatalmazása alapján panaszt tehet az intézmény igazgatójánál, fenntartójánál, illetve - a beteg gyógykezelésével összefüggő ügyekben - eljár az arra illetékes hatóságnál és képviseli a beteget,
- rendszeresen tájékoztatja az egészségügyi dolgozókat a betegjogokra vonatkozó szabályokról, azok változásáról, illetve a betegjogok érvényesüléséről.

XIV. AZ INTÉZMÉNYI JOGVISZONY MEGSZŰNÉSE, MEGSZŰNTETÉSE

1. *Az ellátottak intézményi jogviszonya **megszűnik***

- a VÁI jogutód nélküli megszűnésével,
- az ellátott - meghatározott esetekben törvényes képviselője - a jogviszony megszüntetésére vonatkozó írásos kérelmére, a felek megegyezése szerinti időpontban, ennek hiányában a Megállapodásban foglaltak szerint,
- a határozott idejű Megállapodás szerinti időtartam lejártával, az ellátott halálával.

2. *Az ellátott intézményi jogviszonya **megszüntethető**, ha az ellátott*

- beilleszkedése a próbaidő alatt nem sikeres,
- a Házirendet súlyosan megsérti,
- az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy térítési díj-fizetési kötelezettségének nem tesz eleget.

A Házirend súlyos megsértésének minősül, ha az ellátott magatartásával az általánosan elfogadott erkölcsi normákat szándékosan megszegi, mások alapvető alkotmányos jogait szándékosan megsérti, illetve a közösségi együttélés normáinak be nem tartásával a Házirend szabályait intézkedést maga után vonó módon ismételtelen megszegi.

A súlyos esetek például:

- tettlegesség,
- rendszeres, súlyos alkoholos befolyásoltság,
- rendszeres normasértő magatartás,
- ismétlődő agresszív magatartás,
- hat hónapon át folyamatosan térítési díj-tartozás áll fenn, és az a hatodik hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési díj összegét meghaladja, és vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését,
- a kért és engedélyezett összegű részletfizetési kötelezettségének három egymást követő hónapban indokolatlanul nem tesz eleget.

Az intézmény igazgatója az ellátás megszüntetéséről írásban értesíti az ellátottat,

illetve törvényes képviselőjét

- az esedékes, illetve hátralékos térítési díj befizetési kötelezettségéről,
- az intézménnyel, illetve az ellátotttal szembeni követeléséről, kárigényről, azok esetleges előterjesztési és rendezési módjáról.

Amennyiben az ellátott nem ért egyet az ellátás megszüntetésére vonatkozó döntéssel, aki az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül az intézmény fenntartójához fordulhat.

XV. KIEGÉSZÍTŐ RENDELKEZÉSEK

1. A Házi rend megszegése intézkedést von maga után, az intézkedések formái az alábbiak:
 - I. szociális munkás szóbeli figyelmeztetése,
 - II. szociális munkás írásbeli figyelmeztetése,
 - III. a vétség természete függvényében a VÁI rehabilitációs szakmai vezető írásbeli figyelmeztetése,
 - IV. a VÁI igazgatójának írásbeli figyelmeztetése,
 - V. az intézményi jogviszony megszüntetése.
2. A fentiekben felsorolt intézkedések sorrendisége változhat pl.: súlyosabb vagy egyidejűleg megvalósuló több vétség esetén a fokozatok egymás utániságát nem szükséges betartani.
3. Súlyos házi rendsértés esetén a rehabilitációs szakmai vezető továbbá az ellátotttal foglalkozó szociális munkás tehet javaslatot az igazgatónak a felelősségre vonás módjára és mértékére.
4. Az igazgatói írásbeli figyelmeztetését követő ismételt házi rendsértés a Megállapodás megszűnését vonhatja maga után.
5. Az írásbeli figyelmeztetések minden esetben a törvényes képviselő egyidejű értesítésével történnek.

XVI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A Házi rendet minden ellátottnak és a VÁI-ban szolgáltatást nyújtó munkatársnak ismernie kell. A Házi rend nem ismerete senkit nem mentesít a felelősségre vonás alól, legyen az intézményi ellátott, vagy intézményi dolgozó.
2. A Házi rend az alábbi jogszabályok és dokumentumok alapján készült:
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
 - a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29./1993. (II.17.) Kormányrendelet,
 - a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet,

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet,
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,
- az Országos Fogyatékosügy Programról (2015–2025.) szóló 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat a VÁI Etikai Kódexe,
- a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság szabályozói

A Házirend a fenntartó jóváhagyásának napján lép hatályba, egyidejűleg a 2015. 03. 13. napján kelt és 2015. 03. 18. napján jóváhagyott házirend hatályát veszíti.

Budapest,

Szabóné Berta Irén
igazgató

Korlátozó intézkedések eljárásrendje

Fogalom meghatározások:

Veszélyeztető állapot az az állapot, amelyben az azonnali intézkedés hiánya az ellátott vagy más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül fenyegető helyzetet eredményezne, illetőleg a környezetére közvetlen veszélyt jelentene,

Veszélyeztető magatartásnak minősül, ha az ellátott– mentális zavara következtében - saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére, jelentős veszélyt jelenthet, és a kezelés hiánya állapotának további romlását eredményezné, de a megbetegedés jellegére tekintettel a sürgős intézeti gyógykezelésbe vétel nem indokolt.

Közvetlen veszélyeztető magatartásnak minősül, ha az ellátott– akut mentális zavara következtében - saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére közvetlen és súlyos veszélyt jelent és az azonnali kezelés hiánya állapotának további romlását eredményezné.

Veszélyhelyzet előállhat pillanatnyi harag, idegesség, alkohol vagy kábítószer, helytelen gyógyszerelés, illetve pszichés betegség következtében is, ez azonban nem elégséges ok arra, hogy az adott személyt önmagára vagy másokra veszélyesnek ítéljük, és korlátozását elrendeljük. A korlátozó intézkedés csak akkor rendelhető el, ha a helyzet valóságos kockázatot jelent.

Korlátozó intézkedés elrendelése és annak felülvizsgálata, valamint az ezekhez kapcsolódó tájékoztatási kötelezettség

A korlátozó intézkedés elrendelése során és alkalmazásának teljes időtartama alatt az emberi méltósághoz való jog nem korlátozható, a testi épséghez és az egészséghez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személy jogai csak annyiban korlátozhatók, amennyiben azok gyakorlása megghiúsítja, vagy veszélyezteti a korlátozó intézkedés célját. Kínzó, kegyetlen, embertelen, megalázó vagy büntetőjelleű korlátozó intézkedést tilos alkalmazni.

Személyes szabadságában bármely módon csak a veszélyeztető vagy közvetlen veszélyeztető magatartású személy korlátozható. Az intézkedés csak addig maradhat fenn, amíg a veszélyeztető vagy közvetlen veszélyeztető állapot tart.

Több lehetséges és alkalmas korlátozó intézkedés közül azt kell választani, amely az intézkedéssel érintettre a veszélyeztető, illetve közvetlenül veszélyeztető magatartás elhárításához szükséges legkisebb mértékű korlátozással, hátránnyal jár.

A korlátozó intézkedés alkalmazására csak az ellátott pszichés megnyugtatasának megkísérlését követően kerülhet sor. Fő cél az ellátott együttműködésének megszerzése, megtartása és meggyőzése a szükséges terápiás intézkedés elfogadásáról. Együttműködés hiányában rendelhető el a korlátozó intézkedés, amely a veszélyeztető állapot megszüntetését célozza.

TÁJÉKOZTATÁS:

Az igazgató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége a VÁI-ba történő felvétel során az ellátottra, illetve a törvényes képviselőjére vonatkozóan az alábbiakra terjed ki:

- A szervezeti és működési szabályzat korlátozó intézkedésre vonatkozó szabályaira,
- Az ellátotti jogokra a korlátozó intézkedés alkalmazása esetén,
- Az ellátottjogi képviselő, illetve az érdekképviseleti fórum elérési lehetőségére,
- A panaszjog lehetőségére, gyakorlásának szabályaira.

A VÁI orvosa a korlátozó intézkedés, eljárás alkalmazásáról tájékoztatja az igazgatót – annak akadályoztatása esetén helyettesét - aki biztosítja az intézkedéshez szükséges feltételeket, illetve szükség esetén a többi ellátott védelmét.

Az igazgató – annak akadályoztatása esetén helyettese- haladéktalanul köteles tájékoztatni az ellátottjogi képviselőt, a törvényes képviselőt a korlátozó intézkedésről.

Az ellátottat, illetve törvényes képviselőjét szóban tájékoztatni kell a korlátozó intézkedés végrehajtása előtt annak elrendeléséről és formájáról, valamint a feloldásáról.

Halaszthatatlan esetben a törvényes képviselőt a végrehajtás alatt vagy azt követően 3 napon belül tájékoztatni kell a korlátozó intézkedés elrendeléséről, formájáról és feloldásáról.

A korlátozó intézkedés feloldásáról történő tájékoztatással egyidejűleg az adatlap másolatát az ellátottnak, valamint törvényes képviselőjének át kell adni, illetve meg kell küldeni.

ELRENDELÉS:

A korlátozó intézkedés, eljárás alkalmazásának elrendelésére az intézmény orvosa, az orvos elérhetőségének hiányában a műszakvezető ápoló jogosult. Ez utóbbi esetben az orvost azonnal értesíteni kell a korlátozó intézkedés alkalmazásáról, amelyet 16 órán belül írásban, jóvá kell hagynia. Az intézkedés csak addig maradhat fenn, amíg a veszélyeztető vagy közvetlen veszélyeztető állapot tart. A kórházi elhelyezés biztosítása az ellátott állapotváltozásának függvénye, melynek megítélése az orvos feladata.

Amennyiben az **egyéb korlátozó intézkedés** (fizikai, kémiai vagy biológiai, illetve ezek komplex alkalmazásával történő korlátozás) időtartama az elrendeléstől számított 16 órát meghaladja, annak fenntartását az orvos felülvizsgálja és indoklással együtt dokumentálja. Ezt követően az egyéb korlátozó intézkedés fenntartásának szükségességét az orvos ismételt, legkésőbb 72 óránként felülvizsgálja, indoklással együtt dokumentálja és a betegjogi, illetve ellátottjogi képviselőnek jelenti.

Elkülönítés, testi kényszer, rögzítés és lekötés esetén az orvos általi felülvizsgálatot és ennek dokumentálását legkésőbb 4 óránként kell elvégezni. Jelentési kötelezettségnek az orvos legkésőbb az elkülönítés, testi kényszer, rögzítés és lekötés elrendelését követő 72 óránként, illetve amennyiben ezen korlátozó intézkedések időtartama a 72 órát nem haladja meg, megszüntetésüket követő 4 órán belül tesz eleget.

A döntést a korlátozó intézkedés, eljárás alkalmazását megelőzően, ha ez nem lehetséges, az intézkedés megtételét követően azonnal a külön jogszabályban (az 1/2000. (1.7.) SzCsM rendeletben) meghatározott írásos formában dokumentálni kell.

A korlátozó intézkedéssel kapcsolatos panaszjog gyakorlása

A korlátozó intézkedés, eljárás alkalmazása ellen az ellátott vagy törvényes képviselője panasszal élhet az intézmény fenntartójánál. A panasz kivizsgálásához és a döntéshez a fenntartó szakértőként pszichiáter szakorvost vesz igénybe.

Az intézkedés lépései az ellátott veszélyeztető, vagy közvetlen veszélyeztető magatartása esetén

Veszélyeztető, vagy közvetlen veszélyeztető állapot esetén korlátozó intézkedés elrendelésére mindig csak felügyelet mellett kerülhet sor.

Kritikus, előre nem látható helyzetben az ápoló-gondozó az alábbi intézkedéseket teheti:

1. Az ellátott pszichés megnyugtatósára törekszik.
2. Az ellátott együttműködését megszerzi és megtartja, amely következtében a veszélyhelyzet elhárul.
3. A veszélyhelyzetet észlelő jelzi a műszakvezető ápolónak, aki az ellátott veszélyeztető magatartását haladéktalanul jelzi az orvos felé. Orvos hiánya esetén a műszakvezető ápoló munkatárs irányítja a veszélyhelyzet kezelését.
4. A műszakvezető ápoló – rendelkezésre állás esetén az orvos - folyamatosan tájékoztatja az ellátottat a korlátozó intézkedés elrendelésének lehetőségéről, és részletesen elmondja annak lépéseit.
5. Veszélyt okozó eszköz használata esetén a veszélyhelyzet kezelését végző munkatárs azt elkérheti, annak átadására határozottan utasíthat, elvétele érdekében indokolt mértékben akár fizikai erőt is alkalmazhat (lefogja az ellátottat, mozgásában átmenetileg akadályozhatja, szükség esetén segítséget – akár rendőrit is – kérhet).
6. Szoros obszerváció mellett elkülöníti, ezzel megakadályozza az ellátott intézményből való eltávozását, amennyiben veszélyt jelent önmagára vagy másokra.
7. Ha az ellátott továbbra sem jelzi az együttműködési szándékát, illetve a veszélyhelyzet nem szűnik meg, kivételesen maximum 4 órán át tartó, ágyhoz történő rögzítéssel gondoskodik a személyzet az ellátott és környezete biztonságáról.

Rögzítésnél követendő irányelvek:

- A rögzítésre használt eszköz minimum 8-10 cm széles alapterű, belül párnázott bőr vagy hevederöv lehet (ez megakadályozza a végtag elszorítását),
- a rögzítést – állapottól függően – két óra múlva lazítani kell,
- a rögzítés erőssége a szükséges minimalizáció elvét kövesse: a végtag, az adott ízület normál mozgási tartományon belüli tartása fontos követelmény,
- rögzítés alatt folyamatos felügyeletet szükséges biztosítani, mely során az ellátott állapotváltozását figyelni, jelezni és dokumentálni kell, illetve a szükséges terápiás reakciókra, változásokra figyelemmel kell lenni,
- rögzítés esetén biztosítani kell az ellátott viszonylagos kényelmét, nyugalmát, és figyelmének elterelésével, beszélgetéssel törekedni kell arra, hogy a kritikus helyzet megszűnjön,
- fontos az ellátott állandó tájékoztatása, és a vele való folyamatos kommunikáció.

Farmakoterápia

A VÁI-ban pszichiátriai sürgősségi ellátást pszichiáter szakorvos végezhet. Kivételt képeznek mindazon gyógyszerek bevételének foganatosítása, amelyek szedését korábban már a kezelőorvos jóváhagyta, és vélelmezhető, hogy azok beszedése állapotjavulást eredményez. Az orvos értesítése ez esetben sem megkerülhető, jóváhagyása szükséges a

veszélyeztető magatartás farmakoterapiás kezeléséhez. Fokozott figyelemmel kell lenni a korábbi gyógyszerelésre (pl.: kontra indikáció, túladagolás) Ha a pszichiáter szakorvos nem elérhető, akkor mentőszolgálat vagy ügyelet segítségét kell igénybe venni.

A megfigyelés szabályai

Ha az ellátott elkülönítésére kerül sor, akkor az alábbi szempontokat kell szem előtt tartani:

- Fenyegető magatartású ellátottal ne legyen egyedül a megfigyelő.
- Elérhető segítség legyen a közelben.
- A helyiség berendezései és tárgyai ne lehessenek veszélyforrások.
- Orvos hiányában a műszakvezető ápoló munkatárs irányít.
- Sürgősségi pszichiátriai gyógyszerek elérhetőek legyenek.
- Az ellátott védett és nyugalmat biztosító környezetben érezze magát.
- Az ellátott jogainak tiszteletben tartása a következők szerint: tájékoztatás az állapotáról, a szükséges beavatkozásokról és a kezelés elmaradásának kockázatairól.
- Amennyiben lehetséges, nyilatkoztathatóság esetén az ellátott beleegyezését kell kérni, nem hagyva, hogy a tájékoztatás jogáról lemondjon.
- Az elkülönítés alatt folyamatos felügyeletet szükséges biztosítani, mely során az ellátott állapotváltozását folyamatosan ellenőrizni kell. Az ellenőrzés magában foglalja a fizikai, higiénés, pszichikai és egyéb szükségletek felmérését, és az ellátott állapotának megfelelő kielégítését. A megfigyelést a szakmai szabályoknak megfelelően dokumentálni kell, illetve a szükséges terápiás reakciókra, változásokra figyelemmel kell lenni.
- Rögzítés esetén biztosítani kell az ellátott viszonylagos kényelmét, nyugalmaát, és figyelmének elterelésével, beszélgetéssel törekedni kell arra, hogy a kritikus helyzet megszűnjön,
- Fontos az ellátott állandó tájékoztatása, és a vele való folyamatos kommunikáció.

A korlátozás feloldásának szabályai

A korlátozó intézkedés, eljárás – a szabad mozgásban történő korlátozás, farmakoterápia, az intézményen belüli elkülönítés, illetve a mozgásban való korlátozás vagy ezen eszközök komplex alkalmazása – nem lehet büntető jellegű, és csak addig tarthat, illetve az adott helyzethez igazodóan csak olyan mértékű és jellegű lehet, amely a veszély elhárításához feltétlenül szükséges. A kórházi elhelyezés biztosítása az ellátott állapotváltozásának függvénye, melynek megítélése az orvos feladata.

A korlátozás feloldásra kerül:

1. a veszélyeztető állapot megszűnése esetén azonnal, az elrendelő döntése alapján,
2. testi kényszer, rögzítés és lekötés esetén, amennyiben a 4 óránként esedékes felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a kényszerintézkedés nem indokolt,
3. egyéb korlátozó intézkedés (fizikai, kémiai vagy biológiai, illetve ezek komplex alkalmazásával történő korlátozás) esetén, amennyiben a 16 óránként esedékes felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a kényszerintézkedés nem indokolt,
4. a 16 órát meghaladó, egyéb korlátozó intézkedés (fizikai, kémiai vagy biológiai, illetve ezek komplex alkalmazásával történő korlátozás) esetén amennyiben a legkésőbb 72 óránként esedékes felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a kényszerintézkedés nem indokolt,
5. amennyiben a 2-4. pont szerinti kötelező felülvizsgálat nem valósul meg, akkor azonnal.

Értékelés

A korlátozó intézkedés feloldását követően a lezajlott eseményt az ellátottal meg kell beszélni. Az ellátottal történő feldolgozás az állapota stabilizálódása után – az ápoló személyzet, illetve egy mentálhigiénés szakember bevonásával – elengedhetetlen.

Ugyancsak szükséges az ellátottat körülvevő mindenkori szakmai team konzultációja: ez az ellátott szempontjából egyrészt preventív jellegű, a szakmai team az ellátottal együtt végig gondolhatja, milyen intervenciók segítségével akadályozhatja meg a jövőben hasonló magatartás kialakulását, másrészt a szakemberek összehangolt tevékenysége révén elősegíti az ellátott rehabilitációját. A szakmai team tagjai értékelik a megoldási folyamatot, melyet külső szakmai tanácsadó is támogathat.

A szakmai team tagjai ezzel egyidejűleg felülvizsgálják az ellátottal közösen készített egyéni fejlesztési tervet, valamint az ápolási tervet.

Veszélyhelyzet dokumentálása

- A korlátozó intézkedés alkalmazása esetén - ide nem értve a pszichés megnyugtatót - az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 6. számú mellékletében meghatározott adatlapot ki kell állítani.
- A korlátozó intézkedés időtartama alatti megfigyeléseket, állapotleírást az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szintén 6. számú mellékletében található betétlapon kell részletesen feltüntetni. Az ápoló az ellátott valamennyi ellenőrzését, és észlelt szükségleteit a betétlapon rögzíti.
- Az adatlapot és a betétlapot az igazgató, valamint az intézményi orvos vagy a pszichiáter szakorvos írják alá.
- A kitöltött és aláírt adatlapot az ellátott egyéni fejlesztési tervéhez kell csatolni.
- A korlátozó intézkedés feloldásáról történő tájékoztatással egyidejűleg az adatlap másolatát át kell adni, illetve meg kell küldeni az ellátott törvényes képviselőjének, valamint az ellátottjogi képviselőnek.
- A kötelező adminisztráció elvégzéséért a műszakvezető ápoló a felelős.

Az eljárásrendben foglalt szabályozás nem helyettesíti az Szt., az Eütv., az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet, valamint a 60/2004. (VII.6.) ESzCsM rendelet korlátozó intézkedésekre vonatkozó ismeretét és maradéktalan végrehajtását, melynek ismerete intézmény valamennyi munkatársának kötelező.

6. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelethez

ADATLAP

Korlátozó intézkedés elrendeléséhez

Az ellátott neve:

Születési idő:

A korlátozó intézkedés kezdetének időpontja:

év: hó: nap: óra: perc:

A korlátozó intézkedés formája és leírása:

A) fizikai:

szabad mozgás korlátozása:

fokozott ellenőrzés:

B) kémiai: adása, i.m., i.v.

Az elrendelő neve: beosztása: – orvos

– vezető ápoló

Ha nem orvos, akkor az orvosi jóváhagyás időpontja:

év: hó: nap: óra: perc:

Az elrendelés rövid indokolása:

A korlátozó intézkedés feloldása:

A korlátozó intézkedés során szolgálatot teljesítő egészségügyi, szociális dolgozó(k)

Neve: beosztása:

Neve: beosztása:

Neve: beosztása:

Neve: beosztása:

Az intézet pszichiáter orvosának tájékoztatása megtörtént:

év: hó: nap: óra: perc:

További intézkedés: szükséges – nem szükséges

.....
intézményvezető aláírása

.....
intézmény orvosának aláírása

BETÉTLAP

A korlátozó intézkedés időtartama alatt végzett ellátás dokumentálásához

Név:

Születési idő:

Szobaszám:

Diagnózis:

Terápiás terv elkészítésének időpontja veszélyeztető, illetve közvetlen veszélyeztető állapotra:

1. Az intézkedés elrendelését megelőző állapotváltozás, tünetek feljegyzése:

2. Korlátozás folyamata, eredménye:

Ápolási diagnózis	Ápolási cél	Ápolási feladatok	Ápolási eredmény	Aláírás

3. Eseménynapló:

Dátum, idő	Esemény leírása	Aláírás

4. Lezajlott esemény megbeszélésének időpontja, illetve fenti eseményre készült terápiás terv módosítása az ellátottal:

5. A korlátozás eredményességének rövid összefoglalása:

6. Ellátottjogi képviselőhöz eljuttatva:

..... intézményvezető aláírása
..... intézmény orvosának aláírása
A korlátozó intézkedés során szolgálatot teljesítő egészségügyi, szociális dolgozó(k) aláírása: